

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT KEDUA**

K A N D U N G A N

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M. 17]:

- **Status Projek River of Life (RoL) Kuala Lumpur**
- *YB. Dato' Wira Haji Amiruddin bin Haji Hamzah*
(Kubang Pasu) (Halaman 1)
- **Masalah Penyelenggaraan Parit dan Jalan**
Persekutuan Sekitar Kota Setar
- *YB. Tuan Chan Ming Kai (Alor Setar)* (Halaman 4)

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT KEDUA**

Selasa, 16 November 2021

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

Status Projek River of Life (RoL) Kuala Lumpur

2.34 ptg.

Dato' Wira Haji Amiruddin bin Haji Hamzah [Kubang Pasu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Mohon izin buka *mask* boleh Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan, silakan.

Dato' Wira Haji Amiruddin bin Haji Hamzah [Kubang Pasu]: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, Projek *River of Life* (RoL) Kuala Lumpur yang telah menelan kos lebih RM8 bilion melibatkan transformasi Sungai Klang menjadi satu sungai ikonik yang cantik dan bersih di bawah kendalian dua kementerian utama iaitu Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) serta dibantu pantau oleh *Project Delivery Partner* (PDP) yang berkepentingan iaitu di bawah Syarikat Ecovest-MRCB JV atau kini dikenali sebagai KL Bund Sdn. Bhd. Lantaran itu, saya inginkan penjelasan sama ada objektif pelaksanaan projek ini telah tercapai objektifnya?

Secara umumnya, projek ini melibatkan tiga jabatan atau pihak berkuasa tempatan yang utama iaitu Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL), Jabatan Perkhidmatan Pembetungan (JPP) dan Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) termasuk beberapa jabatan dan agensi lain yang berkaitan. Difahamkan terdapat satu projek yang bermasalah untuk disiapkan di bawah *River of Life* (RoL) ini iaitu Projek Pembinaan Loji Rawatan Kumbahan Serantau Batu Jinjang Kepong (CSTP) Batu di bawah pengendalian JPP di mana:

- (i) projek ini telah mengalami kelewatan lebih 1,800 hari sejak diberi milik tapak pada 14 Disember 2015 dan perlu disiapkan pada 13 Disember 2018 oleh kontraktor utama tetapi sehingga kini kemajuan fizikal projek tersebut hanya sekitar 35 ke 40 peratus berbanding 100 peratus;
- (ii) projek ini telah direka bentuk semula oleh PDP dengan penjimatan lebih RM100 juta menggunakan sistem teknologi Korea daripada kos asal RM500 juta kepada

- RM320 juta serta penjimatan *foot-print* daripada 10.55 hektar kepada 2.85 hektar sahaja;
- (iii) malangnya pihak kontraktor Bina Tamshah Sdn. Bhd. yang dilantik secara selektif tender melalui konsortium JAKS Resources Berhad dan KACC telah membuat perubahan reka bentuk dan pertukaran peralatan mekanikal utama semasa pembinaan menyebabkan berlakunya limpahan *effluent* kumbahan ke kawasan sekitaran perumahan PPR berdekatan;
 - (iv) tiada tindakan tegas diambil terhadap kontraktor utama malah Yang Berhormat Menteri KASA telah memberi sokongan kepada kontraktor ini untuk diangkat ke MOF menukarkan kontrak ini kepada kontrak *design & build* dengan peningkatan kos lebih RM100 juta;
 - (v) malah pegawai JPP yang terlibat dalam pengurusan projek ini telah dinaikkan pangkat menjadi Ketua Pengarah JPP yang baru sedangkan pegawai ini masih lagi di bawah siasatan audit dalaman kementerian, Jabatan Audit Negara serta di bawah siasatan SPRM; dan
 - (vi) projek ini kini difahamkan dalam tindakan rundingan pihak MOF, KASA dan JPP serta KWP untuk diberikan secara runding terus kepada kumpulan kontraktor JAKS Resources dan KACC bagi menggantikan kontraktor utama sedia ada yang merupakan daripada kumpulan kontraktor yang sama dengan kenaikan kos yang lebih tinggi.

Soalan saya, apakah tindakan yang sedang atau telah diambil pihak KASA untuk menyiapkan projek ini dengan kelemahan pengurusan projek seliaan JPP dan kegagalan pihak kontraktor utama serta sekutunya yang tidak berupaya menyiapkan projek ini malah mengubah reka bentuk alternatif ini dengan kos yang lebih tinggi daripada harga asal?

Adakah tindakan yang akan diambil nanti akan mencapai objektif dan tujuan asal projek *River of Life Greater Kuala Lumpur* ini atau hanya ingin mencari jalan untuk memberi keuntungan kepada pihak kontraktor dan sebaliknya, memberi kerugian kepada pihak kerajaan daripada segi kos dan masa. Sekian, terima kasih.

2.39 ptg.

Timbalan Menteri Alam Sekitar dan Air [Dato' Mansor bin Othman]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Kubang Pasu. *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.* Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, kos keseluruhan projek *River of Life* (RoL) adalah sebenarnya berjumlah RM4.36 bilion sahaja. Manakala kos projek *Sewerage Non-River* (SNR) iaitu projek pelengkap RoL adalah berjumlah RM3.33 bilion yang merangkumi kawasan negeri Selangor dan Kuala Lumpur.

Projek RoL ini merupakan projek yang diterajui oleh Kementerian Wilayah Persekutuan yang melibatkan tiga komponen utama iaitu:

- (i) pembersihan sungai;
- (ii) pengindahan sungai; dan
- (iii) pengkomersialan dan pelancongan.

Di bawah Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA), agensi yang terlibat secara langsung dalam melaksanakan projek ini adalah Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) dan Jabatan Perkhidmatan Pembetungan (JPP).

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan melalui projek RoL telah membangunkan serta menaik taraf sistem pembersihan di sepanjang sungai terutamanya di 10.7 kilometer Sungai Klang dan Sungai Gombak di sekitar Kuala Lumpur. Sasaran utama projek ini adalah untuk meningkatkan kualiti air sungai sepanjang 10.7 kilometer tersebut iaitu daripada Kelas IV pada tahun 2011 kepada Kelas II iaitu *safe for contact, not suitable for consumption* dengan izin di masa hadapan.

Adalah dimaklumkan secara keseluruhannya pada ketika ini projek RoL telah mencapai 94.9 peratus siap berbanding jadual 95.7 peratus iaitu lewat 0.8 peratus. Manakala julat *Water Quality Index* (WQI) pada tahun 2021 sehingga September 2021 adalah di antara 58 hingga 79 berbanding pada tahun 2011 yang hanya mencatatkan bacaan di bawah 54 sepanjang tahun.

Seperti yang dimaklumkan oleh Yang Berhormat, salah satu projek yang dilaksanakan di bawah RoL ini adalah Projek Pembinaan Loji Rawatan Kumbahan Serantau di Batu, Jinjang Kepong, Kuala Lumpur. Projek di bawah komponen pembersihan sungai ini dilaksanakan dan dikendalikan oleh pihak JPP. Projek ini telah dimulakan pada 14 Disember 2015 dan dijadualkan siap asalnya pada 13 Disember 2018. Namun, disebabkan beberapa isu berbangkit, projek ini tidak dapat disiapkan dalam tempoh masa yang ditetapkan. Sehingga 31 Oktober 2021, secara tepatnya kemajuan fizikal di tapak adalah sebanyak 45.79 peratus berbanding jadual asal iaitu sebanyak 100 peratus.

Tuan Yang di-Pertua, antara punca utama yang menyebabkan kelewatan penyiapan projek ini adalah disebabkan pertikaian kontrak projek berhubung isu berkaitan reka bentuk di antara pihak kontraktor, Bina Tamshah Sdn. Bhd. dan juga perunding projek, WNA Consult Sdn. Bhd. Dalam hal ini, pertikaian tersebut telah menyebabkan kemajuan fizikal di tapak tertangguh seterusnya menyebabkan kelewatan projek sebanyak 54 peratus sehingga 31 Oktober 2021.

Seperti yang dimaklumkan juga oleh Yang Berhormat, projek ini dilaksanakan dengan menggunakan konsep *Project Delivery Partner* (PDP) di mana projek ini telah direka bentuk semula dengan penjimatan melebihi RM100 juta pada mulanya. Kaedah pelaksanaan projek ini adalah secara konvensional di mana pembinaan adalah berdasarkan reka bentuk yang telah disediakan oleh pihak perunding. Kontraktor hanya bertanggungjawab untuk membina dan menyiapkan projek berdasarkan reka bentuk di dalam dokumen kontrak.

Walau bagaimanapun, terdapat isu teknikal yang dibangkitkan oleh kontraktor terhadap reka bentuk perunding yang melibatkan kedudukan peralatan mekanikal dan *electrical* di Fasiliti Rawatan Sementara. Namun, isu teknikal ini tidak mengubah reka bentuk loji rawatan kumbahan tersebut. Pembinaan loji rawatan tersebut masih kekal sepertimana dalam lukisan reka bentuk asal.

Kementerian ini mengambil maklum akan kenyataan Yang Berhormat mengenai isu pelantikan Ketua Pengarah JPP yang baharu. Dalam hal ini, proses pelantikan yang telah dibuat adalah teratur berdasarkan syarat-syarat umum kenaikan pangkat dan peraturan atau pekeliling yang diguna pakai pada masa ini.

Proses pelantikan tersebut juga telah mendapat perakuan serta kelulusan daripada Ketua Setiausaha KASA, Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) dan Lembaga Kenaikan Pangkat Perkhidmatan Awam.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, proses audit yang dilaksanakan oleh Jabatan Audit Negara merupakan proses audit ke atas keseluruhan projek-projek pementungan dan bukan tertumpu kepada seseorang individu tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, dalam memastikan projek ini dapat disiapkan bagi memastikan objektif RoL tercapai, KASA melalui Jawatankuasa *Contract Coordination Panel (CCP)* telah bersetuju untuk menyambung pelaksanaan projek ini dengan kaedah reka dan bina setelah mengambil kira beberapa aspek penting. Antaranya seperti berikut:

- (i) kos kontrak lebih murah dengan mengekalkan kontraktor yang sama berbanding lantikan kontraktor penyiap baharu memandangkan kos *general and preliminaries* dapat dikurangkan;
- (ii) kos pelantikan perunding penyeliaan tapak tidak perlu ditanggung oleh kerajaan;
- (iii) liabiliti reka bentuk ditanggung sepenuhnya oleh pihak kontraktor; dan
- (iv) pertikaian daripada segi reka bentuk yang terjadi sebelum ini dapat dielakkan.

Pada masa ini, permohonan kelulusan bagi pertukaran syarat-syarat kontrak kepada reka dan bentuk adalah di peringkat akhir dan projek ini dianggarkan dapat disiapkan dalam tempoh 36 bulan. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Masalah Penyelenggaraan Parit dan Jalan Persekutuan Sekitar Kota Setar

2.46 ptg.

Tuan Chan Ming Kai [Alor Setar]: Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerja Raya. Saya ingin menarik perhatian pihak kementerian ke atas masalah jalan dan parit sepanjang jalan Persekutuan di Kota Setar. Yang Berhormat Timbalan Menteri, Jalan Lama Utama dari Alor Setar ke Kangar sering berlaku kemalangan dan juga kesesakan jalan. Jalan yang rosak, garis jalan raya yang kurang jelas, kekurangan lampu jalan dan lampu isyarat di kawasan tertentu turut menyebabkan kemalangan berlaku.

Minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjelaskan sejauh manakah projek naik taraf dirancang dan dilaksanakan di sepanjang jalan tersebut. Berapakah peruntukan telah dibelanjakan dan sejauh mana tahap penyelesaian projek naik taraf sehingga kini?

Selain daripada itu, Jalan Lama Utama dari Tandop Alor Setar ke arah Gurun/Sungai Petani juga sering menghadapi masalah kerosakan jalan dan kurang jelas tanda garis jalan. Se jauh mana projek naik taraf telah dilaksanakan mengikut fasa yang ditetapkan serta tahap kemajuan terkini dan juga projek yang bakal dilaksanakan pada masa hadapan?

Yang Berhormat Timbalan Menteri, dari kawasan Tandop ke Sekolah Eik Choon Simpang Empat, banyak parit bawah tanah (*under culvert*) sudah tersumbat dan menyebabkan saliran air dari sebelah SK Dato Wan Mohd Saman, Tandop serta sepanjang jalan dari Taman Bersatu sehingga Taman Perindustrian Ringan, Simpang Empat tidak dapat disalurkan ke dalam Terusan Sungai Wan Mat Saman maka akhirnya tertakung air dan juga menyebabkan banjir kilat.

Minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjelaskan berapakah kekerapan kerja-kerja penyelenggaraan parit bawah jalan (*under culvert*) yang dilakukan setiap tahun? Adakah pihak kerajaan hanya bertanggungjawab ke atas permukaan parit dan tidak termasuk parit bawah jalan yang telah sumbat? Minta nyatakan tarikh bila selenggara parit bawah jalan yang telah dilaksanakan sepanjang tahun 2021 serta apa tatacara pembaikan yang akan dilaksanakan untuk mengelakkan masalah berulang? Sekian, terima kasih.

2.48 ptg.

Timbalan Menteri Kerja Raya [Datuk Arthur Joseph Kurup]: Terima kasih Tuan Yang Di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Alor Setar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, penaiktarafan sebahagian jalan dari Alor Setar ke Kangar telah diluluskan pelaksanaannya pada *Rolling Plan* Keempat, Rancangan Malaysia Ke-11 (RP4, RMKe-11) menerusi Projek Menaik Taraf Laluan 7 dari Persimpangan Lencongan Barat ke Persimpangan Simpang Tiga Kemboja, Kedah dengan kos projek sebanyak RM425 juta. Skop utama projek ini adalah menaik taraf jalan tunggal dua lorong kepada jalan berkembar empat lorong piawaian R5 sepanjang 14 kilometer bermula dari Persimpangan Lencongan Barat ke Persimpangan Simpang Tiga Kemboja, Kedah. Tarikh milik tapak 16 Ogos 2021 dan projek ini dijangka siap pada 17 Ogos 2025. Status semasa projek ialah telah selesai kerja-kerja *utility mapping*, *ground survey*, dan *site investigation* dengan izin.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, sepanjang tahun 2021, bagi tujuan kerja-kerja penyelenggaraan jalan Persekutuan, kementerian ini telah membelanjakan sebanyak RM1.35 juta untuk Jalan Lama Utama dari Alor Setar ke Kangar. Manakala sebanyak RM7.63 juta telah dibelanjakan untuk Jalan Lama Utama dari Tandop, Alor Setar ke arah Gurun/Sungai Petani. Kerja-kerja yang terlibat adalah kerja penyelenggaraan rutin dan berkala.

Kementerian Kerja Raya memahami permasalahan berhubung kerosakan jalan dan tanda garis jalan yang telah pudar sepertimana yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat. Justeru itu, kementerian ini telah merancang kerja pembaikan untuk tahun 2022 dengan anggaran kos sebanyak RM2.45 juta untuk Jalan Lama Utama dari Alor Setar ke Kangar dan RM5 juta untuk Jalan Lama Utama dari Tandop, Alor Setar ke Gurun/Sungai Petani. Walau bagaimanapun, kelulusan kerja ini adalah tertakluk kepada jumlah kelulusan peruntukan yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan dan senarai keutamaan kerja program pembaikan jalan yang disediakan oleh pihak JKR.

Sepertimana Yang Berhormat sedia maklum, pihak konsesi yang telah dilantik bertanggungjawab untuk melaksanakan kerja pembersihan parit terbuka berserta pemetung yang terletak di bawah struktur jalan. Bilangan pusingan kerja penyelenggaraan pemetung (*crossing culvert*) dengan izin yang dilaksanakan bagi jalan yang dinyatakan adalah sebanyak dua kali pusingan setahun. Bilangan pusingan ini merupakan penetapan yang telah diperuntukkan dalam kontrak

perjanjian konsesi berdasarkan jumlah peruntukan yang telah diluluskan. Parit di kawasan Tandop ke Sekolah Eik Choon, Simpang Empat ini telah dibuat kerja penyenggaraan pada 8 September 2021.

Bagi perancangan di bawah Program Membaik Pulih Jalan-jalan termasuk perparitan dan pembedung yang berada dalam status kritikal, kementerian ini merangka Program Penyenggaraan Berdasarkan Notis Kerosakan atau dengan izin, *Notice of Defects* (NOD) yang disediakan oleh pihak JKR daerah bersama-sama syarikat konsesi penyenggaraan jalan Persekutuan. Melalui NOD ini, pihak JKR akan menyenaraikan Program Penyenggaraan Pembaikan Kerosakan mengikut keutamaan, kritikal dan keperluan mendesak. Pelaksanaan program penyenggaraan ini adalah tertakluk kepada kelulusan peruntukan daripada Kementerian Kewangan dan senarai keutamaan kerja Program Pembaikan Jalan yang telah dirangka bagi tahun 2022. Sekian dan terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan pada esok hari Rabu, 2.30 petang 17 November 2021. *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.40 petang]